

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. gruodžio 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Darbuotojų migrantų socialinė apsauga – Reglamentas (EB) Nr.883/2004 – Išankstinė senatvės pensija – Atitiktis sąlygoms – Gautinos pensijos dydis, turintis viršyti teisės aktuose nustatytą minimalų dydį – Atsižvelgimas tik į atitinkamoje valstybėje narėje įgytą senatvės pensiją – Neatsižvelgimas į kitoje valstybėje narėje įgytą senatvės pensiją – Skirtingas požiūris, taikomas darbuotojams, kurie pasinaudojo laisvo judėjimo teise“

Sujungtose bylose C-398/18 ir C-428/18

dėl *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galisijos aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) 2018 m. gegužės 25 d. ir 2018 m. birželio 13 d. nutartimis, kurias Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2018 m. birželio 15 d. ir 2018 m. birželio 28 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Antonio Bocero Torrico (C-398/18),

Jörg Paul Konrad Fritz Bode (C-428/18)

prieš

Instituto Nacional de la Seguridad,

Tesorería General de la Seguridad Social

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė L. S. Rossi, teisėjai J. Malenovský ir F. Biltgen (pranešėjas),

generalinis advokatas G. Hogan,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. gegužės 2 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- A. Bocero Torrico ir J. Bode, atstovaujamų advokatų J. A. André Veloso ir A. Vázquez Conde,
- *Instituto Nacional de la Seguridad Social* ir *Tesorería General de la Seguridad Social*, atstovaujamų letradas P. García Perea, R. Dívar Conde ir L. Baró Pazos,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos L. Aguilera Ruiz,

* Proceso kalba: ispanų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos N. Ruiz García, D. Martin ir B.-R. Killmann,
susipažinęs su 2019 m. liepos 11 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti dėl SESV 48 straipsnio ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1.; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72; klaidų ištaisymas, OL L 188, 2013, p. 10) išaiškinimo.
- 2 Šie prašymai buvo pateikti nagrinėjant du ginčus: atitinkamai Antonio Bocero Torrico su *Instituto Nacional de la Seguridad Social* (Nacionalinis socialinio draudimo institutas, Ispanija; toliau – INSS) ir Jörg Paul Konrad Fritz Bode su *Tesorería General de la Seguridad Social* (Bendrasis socialinės apsaugos fondas, Ispanija) dėl to, kad buvo atmesti jų prašymai gauti išankstinę senatvės pensiją.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 883/2004 9 konstatuojamojoje dalyje skelbiama:
„Teisingumo Teismas keletą kartų pateikė nuomonę dėl galimybės taikyti vienodo požiūrio principą išmokoms, pajamoms ir faktams: šis principas turėtų būti aiškiai pasirinktas ir plėtojamas atsižvelgiant į Teismo sprendimų formą ir turinį.“
- 4 Šio reglamento 1 straipsnio x punkte sąvoka „ankstyva senatvės išmoka“ apibrėžiama kaip išmoka, mokama nesuėjus nustatytam senatvės pensijos amžiui, kurio sulaukus ta išmoka mokama toliau arba pakeičiama kita senatvės išmoka.
- 5 Pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies d punktą tas reglamentas taikomas visiems socialinės apsaugos sričių teisės aktams, be kita ko, susijusiems su senatvės išmokomis.
- 6 To paties reglamento 4 straipsnyje „Vienodas požiūris“ nustatyta:
„Jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios išmokos ir prievolės, kaip ir tos valstybės piliečiams.“
- 7 Reglamento Nr. 883/2004 5 straipsnyje „Vienodas požiūris į išmokas, pajamas, faktus ir įvykius“ nurodyta:
„Jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip ir atsižvelgiant į nustatytas specialias įgyvendinimo nuostatas, taikomos šios nuostatos:
a) jeigu pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktus socialinės apsaugos išmokų ir kitų pajamų gavimas turi tam tikras teises pasekmes, atitinkamos tų teisės aktų nuostatos taip pat taikomos gaunant lygiavertes išmokas, teisė į kurias buvo įgyta pagal kitos valstybės narės teisės aktus, arba kitoje valstybėje narėje įgytoms pajamoms;

b) jeigu pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktus laikoma, kad teisinės pasekmės atsirado dėl tam tikrų faktų arba įvykių, ta valstybė narė atsižvelgia į tokius faktus arba įvykius, atsiradusius bet kurioje valstybėje narėje, tartum jie būtų atsiradę jos teritorijoje.“

8 Šio reglamento 6 straipsnyje „Laikotarpių sumavimas“ nustatyta:

„Jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip, valstybės narės, pagal kurios teisės aktus:

– teisės į išmokas įgijimas, išsaugojimas, pratęsimas [trukmė] arba atgavimas,

<...>

priklauso nuo draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo arba gyvenimo laikotarpių, kompetentinga įstaiga įskaito reikiamo dydžio draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo ir gyvenimo [šalyje] laikotarpius, įgytus pagal bet kurios kitos valstybės narės teisės aktus, tartum jie būtų įgyti pagal jos teisės aktus.“

9 Minėto reglamento III antraštinės dalies 5 skyriaus, kuriame išdėstytos nuostatos, susijusios su senatvės ir maitintojo netekimo pensijomis, 52 straipsnio „Išmokų skyrimas“ 1 dalyje nurodyta:

„Kompetentinga įstaiga mokėtinos išmokos [dydį] apskaičiuoja:

a) pagal jos taikomus teisės aktus, jei tik sąlygos gauti išmokoms buvo patenkintos vien pagal nacionalin[ės] teisės aktus (nepriklausoma išmoka);

b) apskaičiavus teorinę sumą, o vėliau – faktinę sumą (proporcingoji išmoka) taip:

i) teorinis išmokos dydis yra lygus išmokai, dėl kurios atitinkamas asmuo galėtų kreiptis, jeigu visi draudimo ir (arba) gyvenimo [šalyje] laikotarpiai, kurie buvo įgyti pagal kitų valstybių narių teisės aktus, būtų [yra] įgyti pagal jos taikomus teisės aktus išmokos skyrimo dieną. Jeigu pagal šiuos teisės aktus išmokos dydis nepriklauso nuo įgytų laikotarpių trukmės, toks dydis laikomas teoriniu dydžiu;

ii) tada kompetentinga įstaiga, remdamasi apskaičiuotu teoriniu dydžiu, nustato faktinį proporcingosios išmokos dydį, pagal santykį tarp laikotarpių, įgytų iki draudiminio įvykio pagal tos įstaigos taikomus teisės aktus, trukmės ir bendros laikotarpių, įgytų iki draudiminio įvykio pagal visų atitinkamų valstybių narių teisės aktus, trukmės.“

10 Šio reglamento tame pačiame skyriuje esantis 58 straipsnis „Priedo skyrimas“ suformuluotas taip:

„1. Išmokų gavėjui, kuriam taikomas šis skyrius, valstybėje narėje, kurioje jis gyvena ir pagal kurios teisės aktus jam mokama išmoka, negali būti paskirta mažesnė nei minimali išmoka, nustatyta pagal tuos teisės aktus už draudimo arba gyvenimo [šalyje] laikotarpį, lygų visiems laikotarpiams, įskaitomiems mokant pagal šį skyrių.

2. Tos valstybės narės kompetentinga įstaiga gavėjo gyvenimo jos teritorijoje laikotarpiu moka priedą, lygų pagal šį skyrių mokamų išmokų bendro dydžio ir minimalios išmokos dydžio skirtumui.“

Ispanijos teisė

- 11 *Ley General de la Seguridad Social* (Bendrasis socialinės apsaugos įstatymas), kurio konsoliduotas tekstas patvirtintas 2015 m. spalio 30 d. *Real Decreto Legislativo 8/2015* (Karaliaus įstatyminis dekretas Nr. 8/2015; BOE, Nr. 261, 2015 m. spalio 31 d., toliau – LGSS), redakcijos, taikytinos klostantis pagrindinės bylos aplinkybėms, 208 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Kad suinteresuotasis asmuo galėtų savo noru anksčiau išeiti į pensiją, jis turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) turi būti ne daugiau nei dvejais metais jaunesnis, nei nustatytas amžius, kuris kiekvienu atveju taikomas pagal 205 straipsnio 1 dalies a punktą, netaikant mažinimo koeficientų, kurie minimi 206 straipsnyje;
  - b) turi būti patvirtintas bent trisdešimt penkerių metų faktinis įmokų mokėjimo laikotarpis, ir šiuo tikslu neatsižvelgiama į dalį, susijusią su <...> priemokomis <...>
  - c) įvykdžius teisei į atitinkamą pensiją įgyti nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, gautina pensijos suma turi būti didesnė nei minimalios pensijos dydis, kuris priklausytų suinteresuotajam asmeniui pagal jo šeiminei padėtį, kai jam sukaktų šešiasdešimt penkeri metai. Priešingu atveju asmuo negali pasinaudoti išankstinės senatvės pensijos sistema.“
- 12 2015 m. gruodžio 29 d. *Real Decreto 1170/2015, sobre revalorización de pensiones del sistema de seguridad social y de otras prestaciones sociales públicas para el ejercicio 2016* (Karaliaus dekretas Nr. 1170/2015 dėl pagal socialinės apsaugos sistemą mokamų pensijų ir kitų viešųjų socialinių išmokų perskaičiavimo už 2016 metus; BOE, Nr. 312, 2015 m. gruodžio 30 d.) 14 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Jeigu pritaikius pirmesnės dalies nuostatas bendra pensijų, sukauptų pagal dvišalę arba daugiašalę socialinio draudimo sutartį, suma tiek pagal Ispanijos, tiek pagal užsienio valstybių teisės aktus yra mažesnė nei tuo metu Ispanijoje galiojantis minimalus pensijos dydis, jeigu gavėjas gyvena šalies teritorijoje ir atitinka visus bendruosiuose teisės aktuose numatytus reikalavimus, jam sumokamas skirtumas tarp sukauptos pensijų (Ispanijos ir užsienio valstybių) sumos ir nurodyto minimalaus dydžio.

Pensijoms, kurias reglamentuoja [Europos] Sąjungos socialinės apsaugos reglamentai, taikytinos 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje [iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3), iš dalies pakeisto 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1992/2006 (OL L 392, 2006, p. 1; toliau – Reglamentas Nr. 1408/71)], 50 straipsnio ir [Reglamento Nr. 883/2004] 58 straipsnio nuostatos.

<...>“

Pagrindinės bylos ir prejudicinis klausimas

- 13 1953 m. gruodžio 15 d. gimęs A. Bocero Torrico 2016 m. gruodžio 16 d. INSS pateikė prašymą dėl išankstinės senatvės pensijos skyrimo. Prašymo pateikimo momentu jis galėjo patvirtinti 9 947 dienų įmokų mokėjimo laikotarpį Ispanijoje ir 6 690 dienų – Vokietijoje. Senatvės pensijos, į kurią jis turi teisę Vokietijoje, faktinis dydis – 507,35 EUR, o pensijos, į kurią jis galėtų gauti Ispanijoje dėl išankstinio išėjimo į pensiją, dydis yra 530,15 EUR.

- 14 1952 m. birželio 4 d. gimęs J. Bode 2015 m. gegužės 31 d. INNS pateikė prašymą dėl išankstinės senatvės pensijos skyrimo. Prašymo pateikimo momentu jis galėjo patvirtinti 2 282 dienų įmokų mokėjimo laikotarpį Ispanijoje ir 14 443 dienų – Vokietijoje. Pastarojoje valstybėje narėje jis gauna 1 185,22 EUR faktinio dydžio senatvės pensiją. Anot J. Bode, pensija, kurią jis galėtų gauti Ispanijoje, jei anksčiau išeitų į pensiją, būtų 206,60 EUR. INSS skaičiavimais, šios išmokos dydis siekia 99,52 EUR.
- 15 Skirti prašomas pensijas buvo atsisakyta dėl to, kad jų suma nesiekia minimalios mėnesinės pensijos, atitinkančios ieškovų pagrindinėje byloje šeimos padėtį tą dieną, kai jiems sukaks šešiasdešimt penkeri metai, t. y. 784,90 EUR A. Bocero Torrico atveju ir 782,90 EUR J. Bode atveju. Suinteresuotiesiems asmenims apskundus tokius sprendimus, INSS patvirtino šiuos atsisakymus.
- 16 A. Bocero Torrico pareiškė ieškinį prieš INSS ir Bendrąjį socialinės apsaugos fondą *Juzgado de lo Social no 2 de Ourense* (Ourensės darbo bylų teismas Nr. 2), o J. Bode ieškinį prieš tas pačias institucijas pareiškė *Juzgado de lo Social no 2 de A Coruña* (Korunjos darbo bylų teismas Nr. 2, Ispanija); ieškiniai buvo atmesti. Šie teismai nusprendė, kad „gautina pensijos“ suma, kuri pagal LGSS 208 straipsnio 1 dalies c punktą turi būti didesnė nei minimalios pensijos dydis, priklausantis suinteresuotajam asmeniui, kai jam sukaktų šešiasdešimt penkeri metai, kad jis galėtų pasinaudoti išankstine pensija, yra faktinės pensijos, kurią privalėtų mokėti Ispanijos Karalystė, suma. Jie rėmėsi Ispanijos teisės aktais siekiamu tikslu, t. y. vengti asmenims, kuriems dar nesukako įstatymo nustatytas pensinis amžius, mokėti priemokas iki įstatymo nustatytos minimalios sumos, ir išlaikyti šiuos asmenis darbo rinkoje.
- 17 Ieškovai pagrindinėse bylose apskundė šiuos sprendimus apeliacine tvarka prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme. Šis teismas pažymi, kad pagal Karaliaus dekretu Nr. 1170/2015 14 straipsnio 3 dalį Ispanijos teisės aktai leidžia skirti pensijos priemoką tik tam, kad būtų padengtas skirtumas tarp pagal Sąjungos teisės aktus mokėtinų išmokų sumos ir minimalios Ispanijos pensijos. Todėl reikia atsižvelgti į pensijas, kurias A. Bocero Torrico ir J. Bode faktiškai gavo Ispanijoje ir Vokietijoje, taigi nė vienas iš jų negalėtų reikalauti pensijos priemokos. Todėl jie nėra našta Ispanijos socialinės apsaugos sistemai.
- 18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar tai, kaip INSS aiškina LGSS 208 straipsnio 1 dalies c punkte esančią sąvoką „gautina pensija“, siekdamas nustatyti, ar darbuotojas turi teisę į išankstinę senatvės pensiją, t. y. atsižvelgia tik Ispanijos Karalystei faktiškai tenkančią mokėti pensiją, yra Sąjungos teisei prieštaraujanti diskriminacija. Jis pažymi, kad darbuotojas, turintis teisę gauti bent dviejų valstybių narių pensiją, gali neatitikti sąlygų teisei į tokią išankstinę senatvės pensiją, nors darbuotojas, turintis teisę gauti tokio paties dydžio pensiją, bet ją privalo mokėti tik Ispanijos Karalystė, atitiktų tokias sąlygas.
- 19 Šiomis aplinkybėmis *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galisijos aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą, kuris yra identiškas bylose C-398/18 ir C-428/18:
- „Ar SESV 48 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jis draudžia nacionalinės teisės aktus, kuriuose numatyta, kad norint gauti išankstinę senatvės pensiją gautinos pensijos dydis turėtų viršyti minimalią pensiją, kuri priklausytų suinteresuotajam asmeniui remiantis tais pačiais nacionalinės teisės aktais, pagal kuriuos ši „gautina pensija“ suprantama kaip faktinė pensija, kurią moka tik kompetentinga valstybė narė (šiuo atveju – Ispanijos Karalystė), neįskaičiuojant faktinės pensijos, kurią tas asmuo galėtų gauti kaip tos pačios rūšies išmokas, mokamas kitos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių)?“
- 20 2018 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-398/18 ir C-428/18 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimtas galutinis sprendimas.

Dėl prejudicinio klausimo

- 21 Pirmiausia reikia pažymėti, kad nors prejudicinis klausimas aiškiai pateiktas dėl SESV 48 straipsnio, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo nutarčių dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuose taip pat mini Reglamento Nr. 883/2004 nuostatas.
- 22 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad išankstinės senatvės pensijos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėse bylose, patenka į šio reglamento taikymo sritį. Iš tiesų pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies d punktą jis taikomas teisės aktams, susijusiems su senatvės išmokomis. Be to, sąvoka „ankstyva senatvės išmoka“ apibrėžta minėto reglamento 1 straipsnio x punkte.
- 23 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimt prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į Reglamentą Nr. 883/2004 (pagal analogiją žr. 2007 m. sausio 18 d. Sprendimo *Celozzi*, C-332/05, EU:C:2007:35, 14 punktą ir 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Larcher*, C-523/13, EU:C:2014:2458, 29 punktą).
- 24 Taigi laikytina, kad savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 883/2004 nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad jos draudžia valstybės narės teisės aktus, kuriuose kaip darbuotojo tinkamumo gauti išankstinę senatvės pensiją sąlyga nustatyta, kad pensijos dydis turi būtų didesnis už minimalią pensijos sumą, į kurią šis darbuotojas turėtų teisę suėjus pensiniam amžiui pagal šiuos teisės aktus, kai „gautinos pensijos“ sąvoka suprantama kaip pensija, kurią turi mokėti tik ši valstybė narė, neįtraukiant pensijos, kurią šis darbuotojas galėtų gauti kaip lygiavertės išmokas, kurias turėtų mokėti kita (-os) valstybė (-ės) narė (-ės).
- 25 Dėl pagrindinėse bylose nagrinėjamos Ispanijos teisės nuostatos, t. y. LGSS 208 straipsnio 1 dalies c punkto, pažymėtina, kad joje nekeliamas klausimas dėl pagal šią nuostatą teisei gauti išankstinę pensiją nustatytos sąlygos, kad gautinos pensijos suma būtų didesnė už minimalią pensiją, kurią suinteresuotasis asmuo turėtų teisę gauti suėjus teisės aktuose nustatytam pensiniam amžiui.
- 26 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad nei Reglamento Nr. 883/2004 I antraštinės dalies nuostatos, kuriose įtvirtintos bendrosios jo nuostatos, nei šio reglamento III dalies 5 skyriaus nuostatos, kur išdėstytos specialiosios nuostatos, be kita ko, taikomos senatvės pensijoms, tokios taisyklės nedraudžia.
- 27 Iš minėto reglamento 58 straipsnio, kuris numato, kad senatvės išmokų gavėjas negali gauti mažesnės nei minimali išmoka, nustatyta pagal valstybės narės, kurioje jis gyvena, teisės aktus ir kad šios valstybės kompetentinga įstaiga prirėikus turi mokėti priedą, lygų skirtumui tarp mokėtinų išmokų sumos ir minimalios išmokos sumos, nematyti, jog valstybė narė privalo skirti išankstinę senatvės pensiją pareiškėjui, kai suma, kurią jis turėtų teisę gauti, nesiekia minimalios pensijos, kurią jis gautų suėjus teisės aktuose nustatytam pensiniam amžiui, dydžio.
- 28 Vis dėlto ieškovai pagrindinėse bylose ginčija tai, kad kompetentingos institucijos ir Ispanijos teismai, siekdami nustatyti, ar asmuo atitinka išankstinės senatvės pensijos skyrimo sąlygas, sąvoką „gautina pensija“ aiškina tik kaip pensiją, kurią privalo mokėti Ispanijos Karalystė, ir į ją neįtraukia pensijų, į kurias suinteresuotasis asmuo galbūt turi teisę ir kurias turi mokėti kitos valstybės narės.
- 29 Pirma, dėl tokiomis aplinkybėmis taikytinų Reglamento Nr. 883/2004 nuostatų reikia priminti, kad šio reglamento 5 straipsnyje įtvirtintas vienodo požiūrio principas. Iš jo 9 konstatuojamosios dalies matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas minėto reglamento tekste norėjo įtraukti teismo jurisprudencijoje įtvirtintą principą, pagal kurį išmokos, pajamos ir aplinkybės sulyginamos, kad šis principas būtų išplėtotas laikantis Teisingumo Teismo sprendimų esmės ir tikrosios prasmės (2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *Vorarlberger Gebietskrankenkasse ir Knauer*, C-453/14, EU:C:2016:37, 31 punktą).

- 30 Šiuo klausimu Reglamento Nr. 883/2004 5 straipsnio a punkte numatyta, kad jeigu pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktus socialinės apsaugos išmokų ir kitų pajamų gavimas turi tam tikras teises pasekmes, atitinkamos tų teisės aktų nuostatos taip pat taikomos gaunant lygiavertes išmokas, teisė į kurias buvo įgyta pagal kitos valstybės narės teisės aktus, arba kitoje valstybėje narėje įgytoms pajamoms.
- 31 Kaip savo išvados 45 punkte pažymėjo generalinis advokatas, reikia manyti, kad ši nuostata taikytina tokioms situacijoms, kaip nagrinėjamos pagrindinėse bylose. Iš tiesų „socialinės apsaugos išmokų <...> gavimas“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, turi apimti pensiją, į kurią ieškovai pagrindinėje byloje turi teisę. Pagal LGSS 208 straipsnio 1 dalies c punktą teisė į šią pensiją, jei suma viršija minimalią pensiją, kurią suinteresuotasis asmuo turėtų teisę gauti suėjus teisės aktuose nustatytam pensiniam amžiui, sukelia tokių teisinių pasekmių, dėl kurių tas asmuo tampa atitinkančiu sąlygas išankstinei senatvės pensijai gauti.
- 32 Vis dėlto, priešingai, nei savo rašytinėse pastabose teigia ieškovai pagrindinėse bylose, faktinės situacijos šiose bylose nepatenka į Reglamento Nr. 883/2004 6 straipsnio taikymo sritį. Šiame straipsnyje „Laikotarpių sumavimas“, siekiant nustatyti teisės į socialinės apsaugos išmokas įgijimą, numatyta, kad valstybė narė atsižvelgia į draudimo, darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo arba gyvenimo šalyje laikotarpius, įgytus pagal kitų valstybių narių teisės aktus, nors šiuo atveju kyla klausimas, ar nustatant teisę į išankstinę senatvės pensiją, reikia atsižvelgti į pensijų, į kurias minėti ieškovai turi teisę kitoje valstybėje narėje, sumą.
- 33 Reglamento Nr. 883/2004 52 straipsnio 1 dalies b punktas, kuriuo taip pat remiasi ieškovai pagrindinėse bylose, irgi netaikomas, siekiant atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimą. Iš tiesų ši nuostata taip pat susijusi su draudimo ar gyvenimo šalyje laikotarpių, įgytų pagal visų susijusių valstybių narių teisės aktus, sumavimu. Be to, ji susijusi ne su teisės į senatvės pensiją įgijimu, o su mokėtinų išmokų dydžio apskaičiavimu (šiuo klausimu dėl atitinkamų Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 118/97, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1992/2006, nuostatų žr. 2011 m. kovo 3 d. Sprendimo *Tomaszewska*, C-440/09, EU:C:2011:114, 22 punktą ir jame nurodyta jurisprudenciją).
- 34 Antra, reikia išnagrinėti, ar nacionalinės teisės nuostata, t. y. LGSS 208 straipsnio 1 dalies c punktas, kaip ją aiškina kompetentingos institucijos ir nacionaliniai teismai, atitinka Reglamento Nr. 883/2004 5 straipsnio a punktą.
- 35 Pagal pastarąją nuostatą, taikydamos nacionalinės teisės normą, kaip antai LGSS 208 straipsnio 1 dalies c punktą, atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos turi atsižvelgti ne tik į suinteresuotojo asmens įgytas socialinės apsaugos išmokas pagal šios valstybės teisės aktus, bet ir į lygiavertes išmokas, įgytas bet kurioje kitoje valstybėje narėje.
- 36 Kiek tai susiję su senatvės pensijomis, Teisingumo Teismas jau aiškino minėto 5 straipsnio a punkte esančią „lygiaverčių išmokų“ sąvoką, jis nurodė, kad ji reiškia dvi senatvės išmokas, kurios yra sulyginamos atsižvelgiant į šiomis išmokomis ir teisės aktais, kuriuose jos buvo nustatytos, siekiamą tikslą (šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *Vorarlberger Gebietskrankenkasse et Knauer*, C-453/14, EU:C:2016:37, 33 ir 34 punktus).
- 37 Vis dėlto iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos atrodo matyti, kad senatvės pensijos, į kurias ieškovai pagrindinėje byloje turi teisę Vokietijoje, tuo aspektu yra lygiavertės pensijoms Ispanijoje, kurias jie galėtų gauti anksčiau išėję į pensiją, o tai vis dėlto turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

- 38 Tuo remiantis darytina išvada, kad Reglamento Nr. 883/2004 5 straipsnio a punktu draudžiama LGSS 208 straipsnio 1 dalies c punkte esančią sąvoką „turi būti taikoma“, aiškinti taip, kad ji susijusi tik su Ispanijos Karalystės mokama pensija, neįtraukiant tos, kurią ieškovai pagrindinėse bylose turi teisę gauti Vokietijoje.
- 39 Šią išvadą patvirtina pagrindinėse bylose nagrinėjamų situacijų analizė atsižvelgiant į vienodo požiūrio principą, kurio konkreči išraiška yra 5 straipsnyje nurodytas išmokų, pajamų, faktų ir įvykių sulyginimo principas (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 21 d. Sprendimo *Klöppel*, C-507/06, EU:C:2008:110, 22 punktą).
- 40 Šiuo aspektu reikia priminti, kad Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnyje įtvirtintas vienodo požiūrio principas draudžia ne tik akivaizdžią socialinės apsaugos sistemų paslaugų gavėjų pilietybe pagrįstą diskriminaciją, bet ir visas kitas paslėptas diskriminacijos formas, kurios, taikant kitus atskyrimo kriterijus, iš tiesų lemia tokį patį rezultatą (pagal analogiją žr. 2011 m. birželio 22 d. Sprendimo *Landtová*, C-399/09, EU:C:2011:415, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 41 Pavyzdžiui, nacionalinės teisės sąlygos, kurios, nors ir taikomos neatsižvelgiant į pilietybę, bet iš esmės arba didžiąja dalimi daro poveikį darbuotojams migrantams, ir vienodai taikomos sąlygos, kurias vietiniai darbuotojai gali įvykdyti geriau nei darbuotojai migrantai, ir galinčios veikti visų pirma pastarųjų nenaudai, turi būti laikomos netiesiogiai diskriminuojančiomis (2011 m. birželio 22 d. Sprendimo *Landtová*, C-399/09, EU:C:2011:415, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 42 Vis dėlto siekiant nustatyti, ar įvykdytos išankstinės pensijos sąlygos, valstybės narės kompetentingų institucijų atsisakymas atsižvelgti į pensijų išmokas, į kurias darbuotojas, pasinaudojęs teise laisvai judėti, turi teisę kitoje valstybėje narėje, gali lemti tai, kad šis darbuotojas gali atsidurti mažiau palankioje padėtyje nei darbuotojas, kuris visą laiką dirbo pirmojoje valstybėje narėje.
- 43 Vis dėlto nacionalinės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, gali būti pateisinami, jeigu jais siekiama bendrojo intereso tikslo, su sąlyga, kad jie yra tinkami jam įgyvendinti ir neviršija to, kas reikalinga nustatytam tikslui pasiekti (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Larcher*, C-523/13, EU:C:2014:2458, 38 punktą).
- 44 Dėl šio aspekto INSS ir Ispanijos vyriausybė per teismo posėdį nurodė, kad nustačius, jog išankstinės senatvės pensijos tinkamumo sąlyga – minimali pensijos suma, į kurią suinteresuotasis asmuo turėtų teisę suėjus teisės aktuose nustatytam pensiniam amžiui, ja siekiama sumažinti atvejus, kai į pensiją išeinama anksčiau. Be to, nustatyta sąlyga, kad teisę gauti išankstinę senatvės pensiją neįgyjama tuo atveju, kai suma, kurią suinteresuotasis asmuo galėtų gauti, suteiktų jam teisę į pensijos priemoną, leistų išvengti papildomos naštos Ispanijos socialinės apsaugos sistemai.
- 45 Vis dėlto, kaip savo išvados 49 punkte pažymėjo generalinis advokatas, net darant prielaidą, kad tokie argumentai gali būti grindžiami bendrojo intereso tikslais, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 43 punkte nurodytą jurisprudenciją, INSS ir Ispanijos vyriausybės argumentai negali pateisinti to, kad tokia sąlyga taikoma diskriminuojamai, darbuotojų, pasinaudojusių teise į laisvą judėjimą, nenaudai.
- 46 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 883/2004 5 straipsnio a punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia valstybės narės teisės aktus, kuriuose kaip darbuotojo tinkamumo gauti išankstinę senatvės pensiją sąlyga nustatyta, kad gautinos pensijos dydis turi būti didesnis už minimalią pensiją, į kurią šis darbuotojas turėtų teisę suėjus pensiniam amžiui pagal šiuos teisės aktus, kai „gautinos pensijos“ sąvoka suprantama kaip pensija, kurią turi mokėti tik ši valstybė narė, neįtraukiant pensijos, kurią šis darbuotojas galėtų gauti kaip lygiavertės išmokas, kurias turėtų mokėti kitos – viena ar kelios – valstybės narės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 47 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 5 straipsnio a punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia valstybės narės teisės aktus, kuriuose kaip darbuotojo tinkamumo gauti išankstinę senatvės pensiją sąlyga nustatyta, kad gautinos pensijos dydis turi būti didesnis už minimalią pensiją, į kurią šis darbuotojas turėtų teisę suėjus pensiniam amžiui pagal šiuos teisės aktus, kai „gautinos pensijos“ sąvoka suprantama kaip pensija, kurią turi mokėti tik ši valstybė narė, neįtraukiant pensijos, kurią šis darbuotojas galėtų gauti kaip lygiavertės išmokas, kurias turėtų mokėti kitos – viena ar kelios – valstybės narės.

Parašai.